

TIBBIY FANLARNI O'QITISHDA INNOVATSION YONDASHUVLAR.

Nematova Diyora G'ayratjon qizi

Qo'qon Universiteti Andijon Filiali Tibbiyot fakulteti davolash ishi 24_08 gruh talabasi
+998916090329 nematovadiyora07@gmail.com

Annontatsiya: Ushbu maqolada tibbiy fanlarni o'qitishda qo'llanilayotgan innovatsion yondashuvlar yoritib beriladi. Zamonaviy ta'lim jarayonida an'anaviy metodlar bilan bir qatorda axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, simulyatsion ta'lim, interfaol usullar va multidisiplinar yondashuvlarning o'rni muhim ahamiyat kasb etmoqda. Virtual reallik, sun'iy intellekt va gamifikatsiya kabi yangi vositalar talabalarning nazariy bilimlarini mustahkamlash, klinik fikrlashini rivojlantirish hamda amaliy ko'nikmalarini shakllantirishda samarali vosita bo'lib xizmat qilmoqda. Xulosa o'rnida, innovatsion yondashuvlar tibbiy ta'lim samaradorligini oshirish, zamonaviy shifokorlar tayyorlashda dolzarb va istiqbolli usul sifatida taqdim etiladi.

Kalit so'zlari: Klinik, biologiya, kimyo, tibbiy fanlar, intellectual, ta'lim jarayonlari.

Аннотация: В данной статье освещаются инновационные подходы, применяемые в преподавании медицинских наук. В современном образовательном процессе наряду с традиционными методами важное значение приобретают информационно-коммуникационные технологии, симуляционное обучение, интерактивные методы и междисциплинарный подход. Такие новые инструменты, как виртуальная реальность, искусственный интеллект и геймификация, служат эффективным средством для укрепления теоретических знаний студентов, развития клинического мышления и формирования практических навыков. Кроме того, модели «перевернутого класса» и метод кейс-стади стимулируют самостоятельное обучение студентов. В заключение, инновационные подходы представляются актуальными и перспективными методами повышения эффективности медицинского образования и подготовки современных врачей.

Ключевые слова: Клинический, биология, химия, медицинские науки, интеллектуальный, образовательные процессы.

Abstract: This article highlights innovative approaches applied in the teaching of medical sciences. In the modern educational process, alongside traditional methods, information and communication technologies, simulation-based learning, interactive methods, and multidisciplinary approaches hold significant importance. New tools such as virtual reality, artificial intelligence, and gamification serve as effective means to reinforce students' theoretical knowledge, develop clinical thinking, and build practical skills. Additionally, the "flipped classroom" model and case-study methods encourage students' independent learning. In conclusion, innovative approaches are presented as relevant and promising methods to enhance the effectiveness of medical education and prepare modern doctors.

Keywords: Clinical, biology, chemistry, medical sciences, intellectual, educational processes.

KIRISH

Ma'lumki, davlat va jamiyat rivojining har bir bosqichi shaxs, jamiyat va davlatning ijtimoiy, iqtisodiy, ilmiy-texnikaviy, ma'naviy-ma'rifiy va madaniy ehtiyojlaridan kelib chiqqan holda didaktikaning tarixiy va mantiqiy birlikning metodologik prinsipiga muvofiq ta'lim tizimi oldiga muayyan davlat va ijtimoiy buyurtmalarni qo'yadi.

Respublikamiz mustaqillikka erishgach, ta'lim ijtimoiy sohadagi ustuvor yo'nalish deb belgilandi, uzluksiz ta'limni joriy etishning metodologik va nazariy asosi bo'lgan "Ta'lim to'g'risida"gi Qonun va "Kadrlar tayyorlash milliy dasturi"da uzluksiz ta'lim tizimi oldiga har tomonlama kamol topgan, jamiyatda turmushga moslashgan, ta'lim va kasb-hunar dasturlarini ongli ravishda tanlagan va keyinchalik puxta o'zlashtirgan, ijtimoiy-siyosiy, huquqiy, psixologik-pedagogik va boshqa tarzdagi sharoitlarni yaratish, jamiyat, davlat va oila oldidagi o'z javobgarligini his etadigan fuqarolarni tarbiyalash kabi davlat buyurtmalari qo'yilgan.

Jamiyatimizda sodir bo'layotgan ijtimoiy-iqtisodiy, mafkuraviy, ma'naviy-ma'rifiy o'zgarishlar, huquqiy-demokratik jamiyat qurish tamoyillari hisobga olingan holda yaratilgan "Milliy g'oya: asosiy tushuncha va tamoyillar" nomli risolada ta'lim tizimi oldiga ijtimoiy buyurtmalar qo'yilgan. Yuqoridagi fikrlardan kelib chiqqan holda mazkur davlat va ijtimoiy buyurtmalardan oliy ta'lim muassasalarida biologik fanlarni o'qitishga qo'yiladigan maqsad va vazifalar shakllantiriladi.

Tibbiy fanlarni o'qitishda innovatsion yondashuvda o'qituvchi mazkur buyurtmalarni amalga oshirish uchun quyidagi vazifalar:

Tibbiy fanlar ta'lim jarayonida talaba-yoshlarni ma'naviy-ahloqiy tarbiyalash, ma'rifiy ishlarining samarali shakllari va usullarini ishlab chiqish va joriy etish;

- Tibbiy fanlar tashkil etiladigan ta'lim-tarbiya jarayonida innovatsion va axborot-kommunikativ texnologiyalardan foydalanish;

- fanlarni o'qitishda tayyorgarlikning modul tizimidan foydalangan holda o'qitish jarayonini jadallashtirish;

- Xalqning boy ma'naviy va intellektual merosi va umumbashariy qadriyatlar asosida biologik ta'limning insonparvarlik yo'nalishini ta'minlash;

Klinik ta'lim jarayonining o'quv-metodik majmualar va didaktik ta'minotning yangi avlodi silabusni ishlab chiqish va amaliyotga joriy etish;

- milliy mustaqillik prinsiplari va xalqning boy intellektual merosi hamda umumbashariy qadriyatlar ustuvorligi asosida biologik ta'limning barcha darajalari va bo'g'inlarida talaba-yoshlarning ma'naviy va ahloqiy fazilatlarini rivojlantirish;

- Biologik ta'lim jarayonida talaba-yoshlar ongi va qalbiga milliy g'oya va mafkurani singdirish, ta'lim muassasalarida mafkuraviy tarbiyani bugungi kun darajasiga ko'tarish;

- Ta'lim-tarbiya jarayonida ta'lim va tarbiyani uzviylashtirish orqali talabalarning barkamolligini ta'minlash, huquqiy, iqtisodiy, ekologik va sanitariya-gigienik ta'limi hamda tarbiyasini takomillashtirish;

- Bo'lajak pedagog kadrlarning mafkura borasidagi bilimlarini chuqurlashtirishni bajarish lozim.

Mazkur buyurtmalar asosida oliy ta'lim muassasalarida biologik fanlarni o'qitish zamonaviy yondashuvlar mavjud:

1. Tibbiy fanlarni o'qitish jarayoniga tizimli yondashuv;

2. Tibbiy fanlarni o'qitish jarayoniga modulli yondashuv;
3. Tibbiy fanlarni o'qitish jarayoniga innovatsion yondashuv;
4. Tibbiy fanlarni o'qitish jarayoniga talaba shaxsiga yo'naltirilgan yondashuv;

Mazkur yondashuvlarga xos xususiyatlarni aniqlash biologiya, kimyo, o'qitish metodikasining dolzarb muammolari sanalib, har biri mashg'ulotlar davomida alohida ko'rib chiqiladi.

Respublikamizda olib borilayotgan ta'lim sohasidagi islohotlarning muvaffaqiyati uzluksiz ta'lim tizimining barcha turlarida, shu jumladan oliy o'quv yurtlarida ta'lim-tarbiya jarayonini tashkil etishda qo'llaniladigan o'qitish prinsiplari ta'lim sohasidagi davlat siyosatining asosiy prinsiplari va uzluksiz ta'lim tizimining faoliyat ko'rsatish prinsiplariga qanchalik mos kelishi va ularni amaliyotga joriy etishga safarbar etilganligiga bog'liq.

Oliy o'quv yurtlarida kadrlarni tayyorlash sifati shu o'quv yurtida tashkil etiladigan ta'lim tarbiya jarayonining samaradorligiga uzviy bog'liq bo'ladi.

Oliy o'quv yurtida tashkil etiladigan ta'lim tarbiya jarayonida o'qituvchining pedagogik faoliyati va talabalarning o'quv bilish faoliyati maqsadga muvofiq o'zaro uzviy tashkil etilishi darajasi ko'rsatkichi samaradorlik ko'rsatkichi sanaladi.

Oliy o'quv yurtida olib boriladigan ta'lim tarbiya jarayoni yaxlit tizim holida tasavvur qilish zarur. Oliy o'quv yurtidagi ta'lim tarbiya jarayonini tashkil etishning barcha shakllari mazkur ta'lim muassasasi oldiga qo'yilgan davlat va ijtimoiy buyurtmalarni bajarishga xizmat qilishi lozim.

Mashg'ulotlardagi o'qituvchining faoliyati pedagogik faoliyati sanalib, mazkur faoliyat ta'lim mazmunini talabalar ongiga yetkazishga qaratilgan va mazkur mazmundan kelib chiqib o'qitish vositalari, metodlari va shakllaridan foydalaniladi. O'qituvchi tomonidan tavsiya etilgan ta'lim mazmunini o'rganishga zamin tayyorlaydigan talabalarning faoliyati ularning o'quv bilish faoliyati sanaladi.

Oliy o'quv yurtining maqsadi va vazifasidan kelib chiqqan holda ta'lim mazmuni saralanadi, u o'quv kurslari bo'yicha namunaviy o'quv dasturida o'z ifodasini topadi. O'quv dasturidagi mazmunning talabalar tomonidan o'zlashtirish darajasini aniqlash maqsadida o'quv fanlari bo'yicha DTS belgilanadi. Shu tariqa tayyorlanadigan kadrlarning o'zlashtirishi lozim bo'lgan ta'lim mazmuni belgilanadi. Didaktik adabiyotlarda oliy o'quv yurti ta'lim mazmuni 4 tarkibiy qismdan iborat bo'lishi aniqlangan:

1. Bilimlar - g'oyalar, nazariyalar, qonuniyatlar, tushunchalar va h.k.
2. Faoliyat usullari - ko'nikma va malakalar
3. Ijodiy faoliyat tajribalari - mustaqil va ijodiy, mantiqiy, tahliliy tanqidiy fikr yuritish ko'nikmalari;
4. Qadriyatlar tizimi;

Biologik fanlar bo'yicha zamon talablariga javob beradigan o'qitishda innovatsion yondashuvni loyihalashtirish talablariga muvofiq, innovatsion va axborot texnologiyalarga asoslangan mashg'ulotlar ishlanmasi va texnologik xaritalarni loyihalay olish muhimdir.

FOYDALANILGAN ADABYOTLAR:

1. J.O.Tolipova . Biologiyani o'qitishda pedagogik texnologiyalar. -T. 2011 yil.
2. J.O.Tolipova, G'ofurov A.T Biologiya o'qitish metodikasi. -T. 2012

3. Imamova Shafolat Mahmudovna. A SIMULATION TRAINER'S EDUCATIONAL COMPETENCE IN THE PROCESS OF FORMING STUDENTS' PROFESSIONAL COMPETENCE// INTERNATIONAL JOURNAL ON INTEGRATED EDUCATION Volume 6, Issue 9, Sep- 2023 P.75-77.

4. Imomova Shafolat Mahmudovna. TALABALARNING KASBIY KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISHGA YANGICHA YONDASHUVLAR// Educational Research in Universal Sciences. VOLUME 2, SPECIAL ISSUE 14, 2023, C.1075-1081

5. Imamova Sh.M. Methodology of Development of Programming Skills in Mathematical Systems in Students Based on Computer Simulation Trainers// NATURALISTA CAMPANO Volume 28 Issue 1, 2024, -pp. 551-557.

6. Imomova Shafolat Mahmudovna, Norova Fazilat Fayzulloyevna. Ta'lim jarayonlarini raqamli texnologiyalar asosida takomillashtirish// Miasto Przyszłości, Vol. 32 (2023), C.47-49.

7. Avetisyan G.V. Sootnoshenie upravleniya i vzaimodeystviya // Vestnik universiteta. - 2017. - № 5. - S. 5-9.

8. Pecherkina, A. A. Razvitiye professionalnoy kompetentnosti pedagoga: teoriya i praktika [Tekst] : monografiya //: Ural. gos. ped. un-t. - Yekaterinburg : [b.i.], 2011. - 233 s.